

Fakta om lokalarkiverne i Danmark

Lokalarkiverne i tal	2
Frivillige.....	2
Arkibas og arkiv.dk	2
Lokalarkivernes udfordringer	3
Økonomi	3
Om Sammenslutningen af Lokalarkiver.....	4

The screenshot shows the arkiv.dk website interface. At the top left is the 'arkivdk' logo. A search bar contains the text 'Navn, sted, begivenhed, årstal'. Below the search bar, the title of the search result is 'Fodboldklub, fotograferet ved pavillionen i lystanlægget, Stubbekøbing'. To the left of the metadata is a photograph of a football team from 1900. To the right is a metadata table.

Nummer	B1210
Type	Billeder
Beskrivelse	Fodboldklub, fotograferet ved pavillionen i lystanlægget, ...
Årstal	1900
Dateringsnote	1900
Fotograf	Ukendt
Størrelse	12*17 cm
Materiale	S/h positiv:
Arkiv	Stubbekøbing Lokalhistoriske Arkiv

Below the metadata table is a 'Kontakt arkivet' button. Further down, there is a section 'Søg videre i Stubbekøbing Lokalhistoriske Arkiv' with a sub-entry 'Stubbekøbing Boldklub'. At the bottom right of the page are social media icons for Facebook, LinkedIn, Twitter, and Email. The footer contains navigation links: 'om arkiv.dk | arkiver | rettigheder og brug | faq | kontakt | privatlivspolitik | handelsbetingelser | cookie-indstillinger'.

Lokalarkiverne i Danmark

Der findes 550-600 lokalarkiver i Danmark. De opbevarer flere hundrede års dansk kulturarv fra privatpersoner, foreninger og virksomheder i form af billeder og dokumenter, som frivillige indsamler og registrerer. Primært lavrisikomateriale (typisk svarende til de personoplysninger, som tidligere kunne ses i vejvisere, som blev husstandsomdelt).

Brugerne på lokal- og stadsarkiverne er en bred kreds af historikere, slægtsforskere, arkitekter, ingeniører, bygherrer, undervisere, studerende og skoleelever samt borgere, der blot søger oplysning om det sted, hvor de bor.

Lokalarkiverne:

- sikrer den lokale historie og den lokale identifikation
- skaber sammenhængskraft i samfundet lokalt, regionalt og nationalt med deres samlinger af håndgribelige, lokale historier
- sikrer et væsentligt grundlag for – og medejerskab til – fortællingen af vores fælles nationale historie
- varetager en vigtig social opgave med næsten 5.000 frivillige tilknyttet.

Lokalarkiverne har et stort ønske om på sigt at blive omfattet af både Arkivloven og Finansloven, hvilket de ikke er nu. Det udfordrer lokalarkiverne både økonomisk og praktisk i en sådan grad, at de risikerer at måtte lukke inden for en kort årrække.

Lokalarkiverne i tal

I 2019 havde lokalarkiverne:

- 150.000 besøgende gæster
- 126.000 deltagere i arrangementer (foredrag, byvandring mv.)
- 85.000 skriftlige henvendelser
- 36.000 telefoniske henvendelser
- 774.000 frivilligtimer (svarende til 402 årsværk).

Lokalarkivernes præsentationsplatform arkiv.dk havde fra april 2020 til april 2021 5,4 millioner besøgende og 36,7 millioner sidevisninger.

Frivillige

Der arbejder 4-5.000 frivillige (fortrinsvis seniorer) på de danske lokal- og stadsarkiver. De bidrager med ca. 400 årsværk på arkiverne. Flere end 3.000 af de frivillige arbejder på lokalarkiver, der udelukkende har frivillig arbejdskraft.

Arkibas og Arkiv.dk

613 lokalarkiver, stadsarkiver og andre kulturinstitutioner bidrager med materiale til lokalarkivernes database Arkibas og hjemmesiden arkiv.dk, som Sammenslutningen af Lokalarkiver står bag.

- Arkibas er landets mest brugte arkivregistreringssystem med i alt 5.228.390 registreringer i april 2022.

Sammenslutningen af Lokalarkiver (SLA)

→ [Arkiv.dk](https://arkiv.dk) er landets største og mest brugte fotoalbum med i alt 4.330.701 registreringer og 3.150.285 billeder i april 2022. På arkiv.dk ligger fotografier, dagbøger, breve, plakater, regnskaber, dias, lyd-bånd, smalfilm og videooptagelser fra foreninger, virksomheder og private. Materiale, som Rigsarkivet og kommunale arkiver ikke er forpligtet til at opbevare.

Lokalarkivernes udfordringer

Lokalarkiverne er helt overordnet udfordret af, at de ikke er omfattet af Arkivloven fra 2002 og aldrig har opnået en årlig finanslovsbevilling.

1. Ifølge Datatilsynet har lokalarkiverne ikke hjemmel til at indsamle og opbevare data med personhenførbare data, fordi lokalarkiverne ikke - som Rigsarkivet og stadsarkiverne - er omfattet af Arkivloven. Derfor arbejder lokalarkiverne under almindelige hensyn til GDPR ud fra samtykkemodellen. Det indebærer, at de frivillige arkivmedarbejdere skal sikre samtykke fra alle omtalte eller viste personer for at gemme materialet og stille det til rådighed for brugere. Det gælder både materiale, der indsamles nu, og materiale, der kom ind i samlingerne for mange år siden.
2. Alle ca. 600 lokalarkiver har individuelle databehandlaftaler, som Sammenslutningen for Lokalarkiver hjælper med. Aftalerne skal løbende opdateres, og allerede nu kører lokalarkiverne på tredje udgave af deres databehandlaftaler, som er på hver 24 sider.
3. Der er krav om en årlig IT-revision, som skal dokumentere, at Arkibas og arkiv.dk overholder alle relevante bestemmelser.
4. De mange ekstraopgaver i forbindelse med GDPR, databehandlaftaler og årlig IT-revision truer med at underminere lokalarkivernes fortsatte drift.
5. Databasen Arkibas og hjemmesiden arkiv.dk skal løbende vedligeholdes, udvikles og sikres for at imødegå teknologisk forældelse.
6. Materiale fra vores tid vil kun i begrænset omfang blive indsamlet og opbevaret lokalt, fordi indsamlings- og registreringsarbejdet på grund af GDPR er blevet meget vanskeligt at udføre lovligt.
7. Hvis den synergieffekt, de danske arkiver har oparbejdet gennem tiden, skal bevares og udvikles til gavn for både frivillige og professionelle brugere, skal indsatsen for arkivernes frivillige styrkes med bl.a. mere uddannelse og koordinering.

Økonomi

Sammenslutningen af Lokalarkiver modtager årligt en bevilling på ca. 750.000 kr. fra tipsmidlerne. Pengene bliver brugt til informationsvirksomhed, drift af et lille sekretariat i Vejle, tilskud til en moduluddannelse for arkivledere og -medarbejdere samt andre former for faglige kurser og seminarer mv.

Nogle lokalarkiver, men langt fra alle, modtager et beskedent kommunalt tilskud.

Arkibas og arkiv.dk er de seneste 10 år kun blevet udviklet takket være to bevillinger fra A.P. Møller-fondene på hhv. 1,8 og 2,5 mio. kr. Bevillingerne har dækket to tredjedele af udgifterne. Sammenslutningen af Lokalarkiver har bidraget med den sidste tredjedel.

Sammenslutningen af Lokalarkiver (SLA)

Velux Fonden har i 2017-2021 støttet de aktive frivillige ældres arbejde med i alt 5,1 mio. kr. Pengene er blevet brugt på indkøb af udstyr, uddannelse og formidlingsprojekter.

Sammenslutningen af Lokalarkiver (SLA) har i april 2022 søgt Kulturministeriet om en årlig bevilling af tipsmidler på i alt 2,5 mio. kr. Den øgede bevilling skal styrke SLA's arbejde med:

- Løbende drift og udvikling af Arkibas og arkiv.dk
- Ekstraudgifter til GDPR (databehandleraftaler, IT-revision mv.)
- At styrke lokalarkiverne ved at ansætte to arkivkonsulenter, der blandt andet skal opkvalificere lokalarkivernes ledere og medarbejdere og fungere som motor og tovholder på tværgående landsdækkende initiativer og aktiviteter.

Om Sammenslutningen af Lokalarkiver

Sammenslutningen af Lokalarkiver (SLA) er de lokalhistoriske arkivers interesseorganisation.

SLA:

- Repræsenterer ca. 530 lokal- og stadsarkiver og varetager arkivernes interesser over for Rigsarkivet, Kulturministeriet og andre interesseorganisationer
- Støtter de danske lokalarkiver i at indsamle og bevare kulturarven på bedst mulig vis
- Udbyder kurser i arkivdrift og registrering
- Står bag arkivernes registreringsdatabase, Arkibas, og hjemmesiden arkiv.dk.

The screenshot shows the website interface for 'arkiv.dk'. At the top, there is a search bar with the text 'Navn, sted, begivenhed, årstal' and a search icon. Below the search bar, the title of the record is 'Anemone-Undertøj" på Textilmessen. 1956'. To the left of the text is a black and white photograph of several women working at sewing machines in a factory setting. To the right of the photograph is a metadata table with the following entries:

Nummer	B28938
Type	Billeder
Beskrivelse	"Anemone-Undertøj" lå i Sct. Hansgade 5. (nu Fynsgade) Undertøjsfabrikken blev drevet af fabrikant Jørgen Gjessing Jensen. Det var også ham der i 1947 var ophavsmand til den første Textilmesse i Herning. Messen blev en kæmpe succes og blev indirekte startskuddet til det store opsving der kom indenfor tekstilindustrien, og banede vejen for byens berømte Messecenter (MCH). Indtil Herninghallen stod klar i 1954, blev Textilmessen afholdt på et voksende antal lokaliteter, og det må have været besværligt. På billedet ses ansatte fra fabrikken "arbejde". De var iført lyserøde kitler og var, mens de "arbejdede" på standen, på timeløn. Ellers var aflønningen på akkord-basis.
Bemærkning	Billedet er fra en scrapbog om "Jydsk Textil Messe". Fotoet er arkivets nr. 100.000 billede på www.arkiv.dk . Tekstil
Årstal	1956
Fotograf	Ukendt
Materiale	s/h positiv
Arkiv	Lokalhistorisk Arkiv i Herning

Below the table, there is a button labeled 'Kontakt arkivet'. At the bottom of the page, there is a link 'Søg videre i Lokalhistorisk Arkiv i Herning' and the title 'Anemone-Undertøj'.

Sammenslutningen af Lokalarkiver, april 2022